D·N
1/9 1951

Sjuksköterskorna och samhället

Sjuksköterskekonflikten, som legat på is något mer än en månad, vinade sig även vid de nu slutförda förhandlingarna omöjlig att lösa genom en fredlig uppgörelse. Det lönar sig inte med att söka fördela ansvaret för utgången mellan parterna. Sjuksköterskorna har haft ett starkt utgångsläge, eftersom de sedan flera år tillbaka legat efter i löneavseende, om hänsyn tas till yrkets höga kvalifikationer. De har vid förhandlingarna valt taktiken att med en gång söka inhämta efterställningen och därför krävt en uppflyttning med fyra lönegrader. För landstingens och städernas förhandlare har en sådan justering av löneskalan varit mycket svår att genomföra, eftersom övriga grupper i allmän tjänst näppeligen skulle ha accepterat en isolerad revision av tjänsteförteckningen, utan i nästa avtalsrörelse satt till alla klutar för att uppnå förbättringar som i stort sett återställde relationerna mellan grupperna.

Arbetsgivarparten har med hänsyn till konsekvenserna på andra områden inte ansett sig kunna gå längre än till en höjning med två lönegrader. I denna bedömning har företrädarna för de demokratiska partierna i förhandlingsdelegationen varit helt eniga. Sjuksköterskorna har för sin del sänkt anspråken en lönegrad. Medlingskommissionens anströngningar har gått ut på att söka brygga över den återstående klyftan genom viss överstidsersättning, men kommissionen har inte kunnat enas parterna om hur en sådan ersättning borde beräknas. Man kan förmoda att från båda håll kommer motparterna hålla ning att beteckna som omöjlig och utmanande. En sådan diskussion är mycket litet givande. Däremot måste det väcka en viss förvåning att sjuksköterskorna ansett sig böra avvisa förslaget om en frivillig skiljedom sedan det stod klart att det enda alternativet var en strejk.

Bedrägligen har för sin del omedelbart dragit konsekvenserna av det nya läget och kommer, efter vad hr Mossberg meddelat, att besluta om inkallelse av riksdagen. Redan i nästa vecka får riksdagen ta ställning till den fullmaktslag om obligatorisk skiljedom som lagtt färdig sedan början av sommaren. Därigenom har en effektiv avvärjning av en förlamning av samhällslivet åtminstone för tillfället åstadkommits.

Bakom ligger naturligtvis både ansvarskänsla och insikten om att organisationerna och deras företrädare om alltför outhärdliga situationer skapas riskerar att framtvinga samhällsingripanden som ställer intressenorganisationerna utanför avgörandet. Man kan nämligen utgå ifrån att myndigheterna under alla förhållanden måste trygga verksamheten på vissa områden, som ordningens upprätthållande och vården av sjuka. Att det är svårt att dra en bestämd gräns för de samhällsviktiga funktionerna är uppenbart — görs definitionen tillräckligt vid, kan de flesta verksamhetsgrenar omfattas.

Måttfullheten och det goda omdömet hos organisationernas företrädare har hittills i stort sett utgjort en tillräcklig garanti för att samhällsintresset icke negligerats. Sjuksköterskekonflikten är på sätt och vis unik, bl. a. genom den långvariga efterslåpning i löneavseende som det här gällt att utjämna. Den ger ingen anledning till vittgående slutsatser om en hårdare politik från organisationernas sida på samhällsviktiga områden. Vad man kan beklaga är emellertid att tillfället icke utnyttjats att i praktiken pröva möjligheterna till frivillig skiljedom. Denna utväg har rekommenderats i huvudavtalet mellan Arbetsgivareföreningen och LO. Något liknande de arbetsmarknadsnämnder som där föreslås borde kunna tillsättas även vid konflikter med anställda i allmän tjänst. Skall arbetsmarknadens fritt bevaras och stabila ingrindanden undvikas, kan det bli nödvändigt att organisationerna som en yttersta åtgärd åligger sig den begränsning av rörelsefriheten som en frivillig skiljedom innebär.

Provisoriskt bostadsförslag

Det första problem som 1951 års bostadsutredning behandlat har gällt hyresnivån i de hus som uppförts under innevarande år. Den allmänna prishöjningen — kort sagt den allmänna vanvården om penningvärdet — har gjort att man trots sedan kriget successivt stegrade bostadsbyggnadskostnader under detta år får räkna med att dessa kostnader stiger ytterligare med cirka 30 procent av 1950 års nivå.

Detta är en inte endast från rättvisesynpunkt betänklig sak. Med hänsyn till den sanering av bostadspolitiken som alltmer visat sig oförenkomlig är det omöjligt att acceptera den ytterligare splittring av marknaden på olika hyresnivåer som inte betingas av kvalitet, storlek och läge på bostäderna, utan av dessas byggnadsår. I princip fanns blott två vägar att välja på: ny subventionering i ena eller andra formen av efter 1950 byggda hus eller en höjning av hyrorna i de äldre fastigheterna. Regeringens beslut i hyresfrågan nyligen har hindrat att anpassningen till en märkbar del får ske på den senaste vägen. Vad som återstått har därför varit att som ett provisorium — i väntan på de förslag till mer genomgripande åtgärder som bostadsutredningen förbereder — införa subventioner i hus byggda till de nya, genom inflationen kraftigt höjda kostnaderna.

Denna åtgärd har en avgörande fördel. Genom att med stödmedel tills vidare hålla hyresnivån mer samlad än som skulle bli fallet om bostnaderna på de nyaste husen omedelbart finge slå igenom gör man det lättare att laborera med de justeringar som längre fram kan föreslås. Exempelvis en allmän hyresstegring eller en bostadsskatt kan härigenom utan svårighet genomföras generellt.

Utslagsgivande för utredningens syfte har varit att den kommitténs till bostadsbyggandet; som de stegrade kostnaderna framtvingar vid oförändrad byggnadsvolym, skall komma till stånd. Detta är, oavsett om man väljer att söka få kostnaderna behovet tillfredsställt genom bankerna eller över statens kapitalhushåll, en riktig synpunkt. Emellertid är det å andra sidan lika klart att ökade krediter åt bostadsbyggandet inte får ske genom att den totala kreditvolymen sväller, dvs. genom att riksbanken pumpar ut pengar till bankerna eller genom att budgetöverskottet minskar. Men då måste de större anspråken från bostadsbyggandet också ta sig uttryck i att kreditutlåningen för annan investeringsverksamhet minskar, att man på dessa områden får vidkännas en ganska kraftig kreditåtstramning. Att på detta fält acceptera den räntehöjning som med en fritt rörlig ränta på sådan utlåning måste bli följden är det enda rimliga; bostadsutredningens förslag medför, om maskineriet får fungera på detta sätt, att både riksbanksfullmäktiges och ne Wulffs regleringsförslag blir överflödiga också från de synpunkter som närmast förestavat dem. Man kan följa den bland annat av denna tidning rekommenderade linjen att på en gång försäkra bostadsbyggandet om tillräcklig och billig kredit och stryma åt på andra håll. Den administrativa investeringsgränsningen har gjort bostadsmarknaden till den ekonomiska politikens strykpojke — det är främst där man kunnat strama till. Med här föreslagna kreditpolitik skulle man skapa bättre rättvisa åt denna del av investeringarna och låta annan företagsamhet via knapphéten på pengar och stigande räntenivåer — om dessa senare nu i sig själva alla spelar någon roll — anpassa sig till läge med fastare penningvärde.

Det enda försvar Morgon-Tidningen

kan prestera för statsminister Erlanders artikel i den socialistiska internationalens informationsbulletin är att denna artikel "helt enkelt var en av företrädaren icke auktoriserad uppsättning till engelska av ett tal i våras inför Köpenhamns studenter". Det påstås att Dagens Nyheter känt till detta faktum. I själva verket var det för oss okänt att det förhöll sig på detta sätt, och intet i artikeln angav att så skulle vara fallet. Under alla förhållanden är försvaret underligt. Man måste väl anständigtvis utgå från att under statsministerns namn publicerade artiklar i en tidskrift av detta slag verkligen är författade av statsministern och att han tar ansvaret för dem. Bättre bevis på artikelns svaghet än Morgon-Tidningens ursäkt är det emellertid knappast möjligt att finna — det är hänpadvärkande att tidningen inte som vanligt i stället syrsar förkunnelsen från ovan.

PRESSGRANNAR

När man diskuterat frågan om en upprustande mellan Öst och Väst i Europa och sökt teckna dess huvudsakliga synpunkter har man alltmer räknat med att i krigets skede de ryska armékårerna skulle välla fram i Centraleuropa mot väster och söka slå sig fram till Engelska kanalen. Det är möjligt att ett europeiskt anderkrig får denna spelöppning, säger Ny Militär Tidskrift:

Men det finnes andra alternativ, som äro lika plausibla. Både det första och det andra världskriget uppvisar ett inslagsdrag, då de segrande västerna icke omedelbart sökte sig mot motståndarens huvudställning utan först angrepo vissa satellitstater, som utgjorde svaga länkar i försvarskedjan eller som stodo hindrande i vägen för huvudanfallet. Så var fallet med Belgien år 1914, så var också fallet med Baltikum—Finland 1939 och Danmark—Norge 1940.

Det förefaller som om denna metodik blivit alltmer accentuerad i samma mån krigen antagit global natur, fortsätter tidskriften:

Små stater, som ha ett viktigt strategiskt läge — t. ex. Sverige beträffande Östersjön och Norge beträffande Atlanten — tillmätas numera av de krigförande större betydelse än förr och dras därför in i det stora strategiska sammanhanget. De stora världsuppgörelserna breda mer och mer ut sig och för de krigförande framstå de små staterna som viktiga komponenter i kraftmätningen. Antingen dessa stater ligga på förgärna såsom Sverige och Turkiet eller skjuta fram i centern såsom Tjeckoslovakiet utgöra de värdefulla strategiska objekt för en angripare.

Allt som allt förra småstaterna i Europa ha vida mer riskfyllt tillvaro än vad man i allmänhet inbillar sig. Deras chanser att hålla sig utanför en världsuppgörelse bli mindre och mindre. Politiska världenkaspåmån med stort självförtroende och ringa skarpsyn bruka visserligen lugna sina oroliga landsmän med att ett nytt världskrig kommer att börja på andra sidan jordklotet och att man i varje fall i god tid får veta på de förnämsta förbavarna. Både det ena och det andra är högst tvivelaktigt. Den första stöten kan mycket väl riktas mot Danmark eller Sverige. Så skickligt som kuppförberedelser kunna göras — jämför angreppet mot Danmark och Norge i april 1940 — är det skäligen ovisst, om en förvarnare längt i förväg — och det gäller att veta det just längt i förväg — får reda på de förnämsta invasionsstaterna. För övrigt är det mycket osäkert, om de politiskt ansvariga taga de varsande signalerna så notarn. Drastiska exempel på motsatsen kunna uppvisas.

Med andra ord: den svenska neutralitetspolitiken, som bygger på en tidsfrist för Sverige efter krigsoppningen, utgår från en förutsättning som är mycket litet sannolik.

Bildandet av SACO — Sveriges Akademikers Centralorganisation — innebar, alla samarbetsorbjudanden till trots, en signal till strida mot TCO, vars organisation bygger på medlemsmarras tjänst, inte på deras meritering, skriver Upsala Nya Tidning (fp) med anledning av att bildandet av SACO ägt rum.

Svenskar under Södra korset

Kungl. sekter Paul Edvard Fillen, som årtde en sydamerikansk förmögenhet.

EFTER FLERA ÅRS trägen och hängiven forskarmöda har professor Axel Paulin nu framträtt med en diger volym, *Svenska öden i Sydamerika* (Norstedts, 28 kr.). Ett ämnat i detta ämne har under senare år behandlats i tryck. Bland annat har Paulin själv givit ut en bok om den Osterhufvudska skolskeppsexpeditionen till La Plata-länderna på 1840-talet. Inte desto mindre finner var och en som är intresserad av vad landsmän i förna dagar funnat än för sig i Paulins nya bok ett så rikhaltigt stoff att intresset aldrig släppnar.

Trots att bokttiteln förefaller rymligt täcker den inte hela innehållet. Det är nämligen inte bara om svenska Sydamerikaimmigrationen alltifrån 1700-talet till senaste sekelskiftet och svenska resenärers upplevelser under samma tid som skildras, utan också de svenska kolonisationsprojekten på 1700-talet och för övrigt även tidigare beträffande främst Västindien och Guayana, fastän de till största delen aldrig kom att sträcka sin verkan utanför diplomaternas skrivbord. Också Sveriges sjöfart på kontinentens hamnar har Paulin uppmärksammat. Vad som här är alldeles särskilt intressant är att få belagt på att svenska fartyg redan under senare hälften av 1700-talet — alltså en å två generationer före Sydamerikas frigörelse från Spanien och Portugal — trafikerat åtminstone de spansk-amerikanska hamnarna. Anknytningen var att Spanien, som med tiden ingalunda slängt men väl modererat sitt beryktade monopolistiska kolonisationssystem, under 1700-talet ofta saknade tonnage för den allt livligare trafik som kolonierna ekonomiska uppsving gjorde nödvändig. Därför befraktades emellanåt också svenska fartyg som kommit till Medelhavet av den spanska kronan.

En och annan svensk matros från dessa skepp eller från utländska har naturligtvis funnit sin Carmencita och återstonne för någon tid stannat på landbacken. I holländsk tjänst har gynnen tidernas ålderles ovanligt många svenskar varit engagerade. I Paulins bok finner man en rad exempel därpå. Bland annat var det en framgångarik svensk plantageägare i Surinam på 1720-talet som var upphovet till det rikabekanta Lambertska arvet, och i samanhanget figurerar också den Jonas Fillen vilkens bror och arvtagare i Stockholm "titta i kikarn och blekna" där han satt i Södra bergen och spanade innan skeppet med miljonen äntligen anlände.

Napoleonsk invasion i Portugal 1807 och den portugisiska kungafamiljens flykt till Brasilien startade en händelseutveckling som halvtannat årtionde senare ledde till landets obloligra emancipation såsom ett om också litet hopfogat kejsardöme. Helt annorlunda var förhållandena i det spanska Amerika, där de hårdnackade striderna mot spanjorer och spanskinnande ungefär vid samma tid som i Brasilien ledde till oberoende av moderlandet och till de nya republikernas uppkomst. Den viktigaste faktorn i Sydamerikas utveckling sedan dess är utan tvekan immigrationen från Europa, från Levanten, från Japan, och denna faktor har i de allra flesta avseenden varit positiv. Hur är det då med den svenska insatsen? Även efter att ha läst Paulins bok har man inte så lätt att ge ett entydigt svar på den frågan. Av naturliga skäl tar högreståndsfamiljernas "svarta får" och deras nittiosnka, ofta tragiska öden relativt stor plats i boken. Svårare har det självfallet varit för Paulin att få ett grepp på en anspråkslösare immigrationskategori av hantverkare och arbetare, som av konsulatsrapporterna att döma efter hand tycks bilda huvudparten av de svenska kolonierna i Sydamerikas storstäder. Men även om antalet av de svenskar som under beskanta namn eller anonyma socialt och moraliskt misslyckades med tillvaron i Sydamerika nog var det övervägande, får man inte underskatta värdet av dem som lyckades i mer eller mindre hög grad. En kategori som gjort Sverige all heder är de ganska talrika ingenjörer och lantmätare som på 1800- och 70-talen tog verksam del i det sydamerikanska järnvägsnätets utformning. Och ett mycket betydelsefullt kapitel utgör de svenska vetenskapsmän som ägnat sig åt Sydamerikas utforskande. Men först under det nya seklet skulle så småningom de svenska kolonierna i Sydamerikas storstäder komma att främst bestå av personer som kommit ut i avsikt att nörva är arbeta inom någon speciell bransch eller såsom anställda i något "svenskt företag.

Ur svensk synpunkt har likväl de av Paulin skildrade företeelserna förvisso inte avsatt så mycket grigbart eller bestående. En efemär koloni i Västindien, Saint-Barthélemy, blev kolonialprojektens enda frukt. Handelsutbytet fick aldrig den betydelse man vid dess grundande tänkte sig. Och bambarn, det är tack vare Paulins noter att antade entusiasm för sin uppgift och oförtrutna arbete som nu mycket av detta oerhört lätt förgängliga traditionsstoff i sista stund kunnat bevaras.

FÖRFATTAREN har i stort sett valt att under de två århundradena gruppera land efter land, vilket medfört att den lyckligaste dispositionen av det väldiga materialet. Personregister finns i boken. En fullständig uppräkning av i la svenskar i Sydamerika under dessa tidsskeden har knappast varit åsyftad, men att några större "fiskar" slunkit igenom nätet har man svårt att tro. I viss mån avsteg från principen att behandla svenskar i Sydamerika och Västindien beteknar två avsnitt i boken. Den venezolanske äventyraren och nationalhjälten Mjrandas svenska resa 1787 omnämnes, och fastän Miranda dagboksanteckningar föreligger i en väl kommenterad svensk utgåva, har Paulin haft en nyhet att komma med om vetenskapsmannen-svenska faktotum Anders Fröberg. Vidare är det historien om indianpojken som på 1760-talet förvärvades av en svensk sjökaptn i Cádiz och som sedan själv förde fartyg i Botniska viken under Gustav III:s ryska krig och vars ena dotter gifte sig med en norrländsk präst, efterlämnande talrik avkomma.

I en bok så fylld av data som Paulins är en och annan oegentlighet oundviklig. Vad som däremot är att beklaga är vissa brister i författarens sätt att redovisa sina källor, och litteraturförteckningen lider av några vilseledande inkonsekvenser.

Illustrationsmaterialet med delvis unika bilder utgör en verkligt värdefull del av boken.

Det är inte bara det rikhaltiga innehållet som gör "Svenska öden i Sydamerika" till en så fängslande läsning. Författarens särpräglade och personliga stil ger ökad behållning. Han följer sina personager med intlevelse och humor. Man märker att Paulin, till skillnad från många svenskar som på senare tid mer eller mindre romantiskt eller högtidligt trosskyldigt skildrat Sydamerika, i grunden känner den sydamerikanska verkligheten med dess pompösa yttkrusningar, impossahta karghet och dess stränga krav på de individer som verkligen vill uträtta något.

MAGNUS MÖRNER

GOD DEBUT

Lise Drougge — debutant med romanen *Vind i mitt hår* (Hökerbergs, 9: 50) — skriver en precis, böjlig och klar, om också något svag svensk. Hon ger sig inte ut över sina möjligheters gränser och antyder inga djup som hon inte först pejlat. Hon är en mogen artist, som imponerar genom sin förfriska hållning, men undergräver läsarens tro på hennes litterära framtid genom en markerad brist på temperament.

Lise Drougge berättar om en ung studentska som en somrar hammar som hemhjälp och sällskap i en mellanskiktsfamilj med villa på Västkusten. Inte den minsta lilla händelse utöver den ordinarie med fast hand lagda sommarloverannen livar berättelsen. De två ynglingarna i villan förälskar sig i vanlig ordning, den ene med bibehållen aptit, den andre på ett inåtkrokt, hopplöst och kanske framtidsdigert sätt. Modern drömmer om en månsklig kontakt som hon inte når, och studentskan är lagom självupptagen, lagom svärmisk, helt och hållet odriglig i sin oväckthet och nordiska degighet. Lise Drougge utvecklar mycken finkänslighet och psykologisk insikt då hon berättar om känslospelet mellan dessa fyra människor. Hennes mest framträdande brist är att hon alltför ofta återkommer till likartade situationer, som hon ej får ut något nytt av. Den kantige ynglingen har alltför många hatiskt hysteriska utbrott, och studentskan sluter sig på tok för ofta inför de modertips inviterna. Det betyder en längrandighet, som dock ej är så påträngande att det goda helhetsintrycket spolieras. Romanen hör avgjort till de bättre debutérna.

OLOF LAGERCRANTZ

Tyska sportfiskare i Stockholmstävling.

De största kasttävlingar med spö och rulle som någonsin hållits i Stockholm äger rum den 8 och 9 september när 1 Drottningholm i samband med Stockholms sportfiskeklubbs 25-årsjubileum. Det blir internationellt deltagande; bl. a. kommer 24 norska sportfiskare för att mäta sina krafter med de 29 svenska deltagarna, 6 danskar och 4 tyskar. Det är första gången som tyska sportfiskare ställer upp på en svensk tävlingsbana.

Jur. kand.-examen har i Lund avlagts av Ingrid Thyra Birgitta Ottosson, bb.

DAGENS NYHETER
TEGELBACKEN, STOCKHOLM 1
Telefon: 22 40 00
Telegramadress: *Dagsnyheter*
Postgiro *1 1616* för annonser, nummer *1 1617* för prenumeration)

Chefredaktör: *Herbert Tingsten*
(Träffas säkrast kl. 13.30—14.30)
Politisk huvudredaktör: *Leif Ekblom*
Redaktionschef och ansvarig utgivare: *Åke Hedmon*

Dagens Nyheters Aktiebolag:
Verkst. direktör: *Helge Hedberg*

PRENUMERATIONSPRISER
A-Stockholmsupplagan.

	Stor-Stockholm	Övriga tidningsområden landet
Månad	kr. 6.75	kr. 8.00
Kvartal	kr. 19.75	kr. 24.—
Halvår	kr. 39.—	kr. 47.50

ANNONSPRISLISTA
daterad 1/7 1951 tillhandahålles på begäran.

Dagens Nyheters tryckeri, Stolm.

PASTORAL NERVKUR

DET lilla häftet Nervkur av den kände danske psykiatern *H. Schou* (Lindblads, 93 s., 3:50) är ursprungligen en handledning för patienterna på nervkursanstalten Dalnalund, där Schou är överläkare. Boken har framgått ur föreläsningar på sjukhuset och anknyter direkt till regimen där. Den vill underlätta anpassningen på anstalten, ge praktiska råd för vistelsen och anvisningar om hur vilan och avkopplingen skall utnyttjas på bästa sätt.

Förutom vila och vänlighet innefattar regimen också kristlig uppbyggelse, vilket är den direkta orsaken till att boken över huvud taget översatts. Enligt förordet har nämligen översättningen kommit till på enträgen begäran av kristna läkare i Sverige. Som doktor Schou själv påpekar är det ex. anspråkslös bok med uträttat lättkat intresse, men man har tydligen ansett också denna skärv av värde för den kristna propagandan.

Vid närmare betraktande visar det sig emellertid att den lilla skärvens glansbarhet till råga på allt är tvivelaktig. Dr Schou framlägger den uppfattningen att det finns en naturlig religiös drift i alla människor och att en olillfredsställd religionsdrift ger neuroser med minst samma styrka som en undertryckt sexualdrift. Tankegången är uppenbarligen en avläggare av den gamla läran om en naturlig religion, enligt vilken den religiösa tron liksom framgår ur människans natur. Denna lära om naturlig religion leder lätt till en religiös eklekticism, där man försöker samla det gemensamma i olika religioner till allmänna teofiska postulat, som skulle vara det väsentliga och som sträcker sig gränserna mellan de erkända religionerna. Läran om en naturlig religion innebär därför ett hot mot de speciella religionsformerna, då också mot kristendomen. Den ger mycket små möjligheter att sätta den kristna tron i någon särställning. Kristna apologeter har fördenskull underkänt både denna lära och framhållit att kristendomen är en uppenbarelsereligion, som inte uppkommer genom någon sorts avsöndring ur mänskliga drifter, utan som en Guds gåva.

Kanske erbjuder sig här det rätta skäldespelet av ivriga kristna Kanske som förivrar sig i sin iver att samla hederabetygelser för den egna tron.

LARS GYLLENSTEN

FUNKTIONELL FÖRVARING
Gör ert företag mer lönande
— genom funktionell förvaring
På lagret, i butiken, på kontoret, eller i arkivet — överallt är funktionell förvaring en av förutsättningarna för effektivt arbete. Vi står gärna till tjänst med kostnadsfria förslag till lösning av Eders förvaringsproblem.

Begär handbokskatalog
FUNKTIONAL FÖRVARING
Lundqvists
Brunkebergstorg 9, STHLM. Tel. 22 05 60
LUNDQVISTS FÖR FUNKTIONELL FÖRVARING
LUNDQVISTS FÖR

Med sjumilasteg till herrarnas stora realisation som börjar i dag kl. 9
Alla vet, att en Örnen-realisation betyder finfins fynd till extra låga priser — det är herrarnas verkliga höjdpunkter! Vi tillförsäkra nu en mängd moderna konfektionsvaror: KOSTYMER, ROCKAR, HATTAR, SKJORTOR, SKOR m. m. sensationellt billigt — kom in i dag och övertyga Er. Det lönar sig att ta sjumilasteg till Örnens realisation!
Örnen
VASAGATAN 15—17

LIP

klarade "salpeter-provet"
I Paris utsattes nyligen LIP-klocken med den välbekanta *Elgiloy-fjädern* för ett ensatskande prov. Klocker av skilda fabrikat plus ett LIP-ur släpptes ner i starkt frätande salpetersyra. Efter en stund var samtliga ur upplösta — *utom lita LIP:s Elgiloy-fjäder.* På Ex Erikmässan visar vi LIP-ur och uppvisar själva experimentet, med Elgiloy-fjädern är *oförstörbar.*
LIP-klockan
★ Vattentät
★ Stötsäker
★ Antimagnetisk
★ 17 stenar
ELGILOY-fjädern
★ Oförgänglig
★ Oförstörbar
★ Antimagnetisk
★ Rostsäker
Säljes hos alla urjärnurmakare
Se experimentet på S:t ERIKSMÄSSAN
Utföres i dag kl. 13.00 och 17.00.
Monter 98 i Kungl. Tennishallen, avd. G.
G. GUSTAFSSON URBAND AB — LIP S.A.

© Tingstensamlingen Publicerad med tillåtelse av Dagens Nyheter AB.